

melse med miljøbeskyttelseslovens straffebestemmelser.

For så vidt angår beskyttelse af havet mod forurening er hovedloven *lov om beskyttelse af havmiljøet* (jf. lov nr. 476 af 30. juni 1993 som ændret senest ved lov nr. 394 af 22. maj 1996). Lovens § 59 indeholder straffebestemmelser svarende til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 og 2.

Ud over disse tre hovedlove findes der en lang række miljølove, som indeholder straffebestemmelser svarende til de ovenfor omtalte.

Der er endvidere enkelte bestemmelser i *straffeloven*, der kan være relevante i forhold til miljøkriminalitet. Dette gælder § 186 om bl.a. forgiftning af drikkevand, § 187 om forgiftning af ting, som er bestemt til forhandling eller udbredt benyttelse, og § 194 om bl.a. borttagelse eller ødelæggelse af genstande, som er bestemt til almindelig nytte eller pryde. Disse bestemmelser er kun sjældent anvendt i praksis.

4. Justitsministeriets overvejelser

4.1. En bestemmelse i straffeloven med en højere strafferamme end de nugældende 2 år i miljølovgivningen vil give mulighed for at idømme strengere straf for de særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen, der kan medføre betydelige skader for naturen. Indsættelse af en regel om den særligt grove miljøkriminalitet i straffeloven vil også være en markering af, at den særligt grove miljøkriminalitet anses for alvorlig på linie med f.eks. groft hærværk og grov skattekriminalitet.

En bestemmelse som den foreslåede vil også være i overensstemmelse med det gennem årene ændrede samfundsmæssige syn på miljøkriminalitet bl.a. i lyset af den voksende, brede erkendelse af, at det er vigtigt at bevare og forbedre miljøet, og af, at overtrædelser af miljølovgivningen kan have langsigtede, alvorlige konsekvenser for denne væsentlige samfundsinteresse. De skader og omkostninger af såvel ideel som økonomisk art, som den grove form for miljøkriminalitet påfører samfundet, kan således være langt alvorligere end følgerne af groft hærværk, der efter straffelovens § 291, stk. 2, har et strafmaksimum på 4 års fængsel.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en bestemmelse i straffeloven med en strafferamme på 4 år for særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen, der indebærer betydelig skade eller nærliggende fare for betydelig skade på miljøet.

4.2. Bestemmelsens anvendelsesområde

Den foreslåede bestemmelse indebærer ikke en udvidelse af de strafbare forhold inden for miljøom-

rådet. Bestemmelsen er alene en overbygning på de gældende straffebestemmelser i miljølovgivningen, og den forudsættes anvendt over for særligt grove overtrædelser af disse bestemmelser.

Kravet om »*skærpene omstændigheder*«*»* indebærer således, at der skal være tale om miljøkriminalitet af en særlig grov beskaffenhed. Spørgsmålet om, hvorvidt en overtrædelse er af en sådan beskaffenhed, beror på en samlet vurdering, hvori indgår en række faktorer.

Ved vurderingen tages udgangspunkt i, om der er tale om miljøkriminalitet, der går *væsentligt ud over*, hvad der kan henregnes til en *normal og sædvanlig drift af en ellers lovlig virksomhed*. Bestemmelsen vil således f.eks. kunne anvendes i tilfælde, hvor der sker betydelig, ulovlig dumpning eller deponering af forurenende affald eller omfattende udledning af farlige kemikalier. I vurderingen indgår også omfanget af overtrædelserne, herunder om der er tale om et enkeltstående forhold, eller om en *mere systematisk eller vedvarende adfærd*, der er udtryk for en *bevidst tilsidesættelse af væsentlige miljöhensyn*. Der kan i den forbindelse bl.a. lægges vægt på, om overtrædelserne er sket på baggrund af en *forudgående planlægning*. Endvidere kan der lægges vægt på, om den tiltalte har *skjult eller forsøgt at skjule forureningen* og derved forøget skaden eller faren, idet oprydning eller afværgeforanstaltninger ikke er blevet iværksat eller først er blevet iværksat på et meget sent tidspunkt.

Endvidere vil det indgå, om der ved den kriminelle handling eller undladelse er *opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel* (fortjeneste eller besparelse). Sådanne omstændigheder vil tale med betydelig vægt for anvendelse af bestemmelsen. Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor opnåelse af en økonomisk fordel gennem overtrædelse af miljølovgivningen er et *væsentligt element i virksomhedsudøvelsen*. Bestemmelsen forudsættes således bl.a. at omfatte tilfælde, hvor der direkte *spekuleres i at begå miljøkriminalitet* f.eks. ved, at der drives erhvervsvirksomhed med ulovlig bortskaffelse af affald.

Derimod vil bestemmelsen kun undtagelsesvis kunne anvendes, hvor en virksomhed f.eks. har tilladelse til udledning af spildevand, men overskrider grænseværdierne for indholdet af miljøskadelige stoffer. Bestemmelsen vil dog efter omstændighederne kunne omfatte f.eks. udledning af betydelige mængder farlige kemikalier i havet eller vandløb m.v.

Det er en betingelse for anvendelse af bestemmelsen, at der er sket betydelig skade på miljøet eller fremkaldt nærliggende fare herfor. Derimod kræves det ikke, at der er sket betydelig skade på menne-